

Nr. 9 • april 2006

EU's budget

Det årlige EU-budget er en omfattende sag på over 2.000 sider, der hvert år er genstand for stor opmærksomhed.

Indledning

EU's budget har udviklet sig meget gennem tiden. Fra i starten primært at være et instrument til fordeling af landbrugsstøtten, omfatter budgettet i dag en lang række forskellige aktivitetssområder.

EU's budget omfatter alle udgifter afholdt af EU's institutioner. Budgettet fastsætter indtægter og udgifter for det pågældende år og opregner alle de aktiviteter, der skal finansieres samt det totale beløb og personale, der er til rådighed for hver aktivitet.

Ifølge EF-traktaten skal budgettet balancere. Det vil sige, at alle udgifter skal være dækket af tilsvarende indtægter. EU's samlede indtægter er begrænset af et øvre loft, som medlemslandene har vedtaget. Det betyder, at de udgifter, der finansieres over EU's budget, er underlagt en tilsvarende begrænsning.

Vidste du?

At i 1970 udgjorde betalingerne til EU's landbrugspolitik 92 procent af EU's budget.

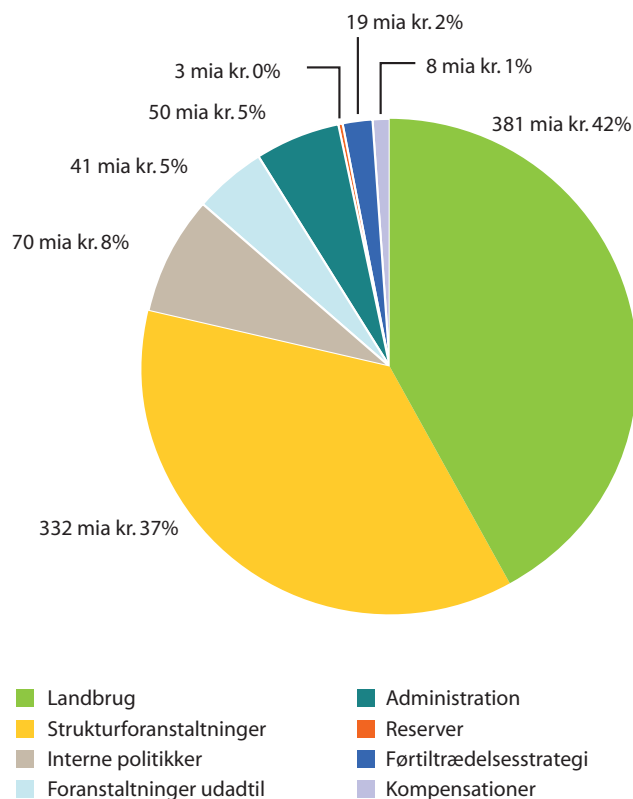
EU's budget vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet, der i denne sammenhæng kaldes budgetmyndigheden, på baggrund af et forslag fra Europa-Kommissionen.

Udgifter

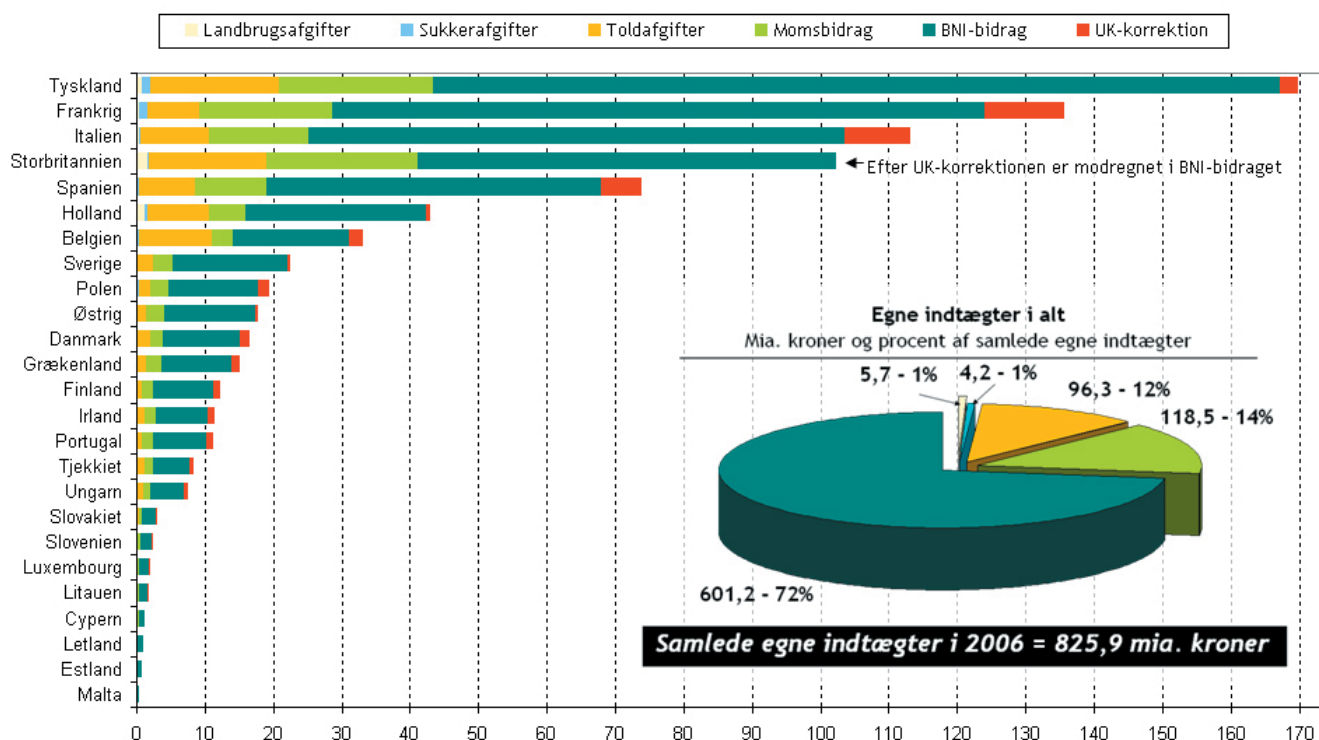
EU's budget for 2006 er på ca. 904 mia. kroner, hvilket svarer til ca. 1,1 procent af EU-landenes samlede bruttonationalindkomst (BNI). Udgifterne til den fælles landbrugspolitik samt strukturforanstaltninger vejer tungt på EU's budget. Næsten 80 procent af EU's budget går til disse to indsatsområder.

Udgiftsstrukturen på EU's budget følger de overordnede kategorier, der er indeholdt i de såkaldte finansielle perspektiver. De finansielle perspektiver fastlægger loftet for EU's udgifter samt fordelingen mellem de enkelte udgiftskategorier for en syvårig periode. De finansielle perspektiver afspejler EU's overordnede politiske prioriteter i den berørte periode. Perspektiverne sættes i kraft ved hjælp af en såkaldt interinstitutionel aftale mellem Kommissionen, Rådet og Parlamentet. Aftalen sikrer, at de tre EU-institutioner overholder udgiftsloftet under den årlige budgetprocedure.

Budget 2006. Fordeling af EU's udgifter
Mia. kroner og procent af samlede forpligtelser

Fordelingen af EU's egne indtægter og UK-korrektion i 2006, mia. kroner

Vidste du?

At ca. 80 procent af betalingerne over EU's budget forvaltes af de enkelte medlemslande.

Indtægter

EU har siden 1970 haft en uafhængig indtægtsordning – såkaldte egne indtægter – der sikrer finansieringen af EU's budget. Ordningen, der har retsgrundlag i EF-traktaten men er vedtaget i en rådsafgørelse, medfører en automatik i opkrævningen af EU's indtægter. Det er derfor ikke nødvendigt i det enkelte budgetår at forhandle sig frem til niveauet og sammensætningen af budgettets indtægtsside. EU's budget er et såkaldt udgiftsbudget. Det betyder, at udgiftssiden fastlægges først, hvorefter indtægtssiden fastlægges som følge af traktatens krav om balance.

EU's egne indtægter består af følgende elementer:

- Afgifter og præmier m.m. der tilfalder EU i samhandlen med tredjelande under den fælles landbrugspolitik samt afgifter i relation til den fælles markedsordning for sukker
- Toldindtægter fra EU's samhandel med tredjelande

- Et bidrag fra medlemslandene baseret på et ensartet moms-beregningsgrundlag
- Et bidrag fra medlemslandene udregnet som en ensartet procentsats af medlemslandenes bruttonationalindkomst (BNI).

De to første indtægtskategorier benævnes ofte som EU's traditionelle egne indtægter. Medlemslandenes BNI-bidrag sikrer, at budgettet balancerer, og procentsatsen varierer derfor fra år til år. BNI-bidraget blev indført i 1988, og har efterfølgende fået stadig større betydning i takt med at liberaliseringen af verdenshandlen og omlægningen af landbrugsstøtten, har reduceret de traditionelle egne indtægter. I budgettet for 2006 udgør BNI-bidraget således 72 procent af EU's egne indtægter. BNI-bidraget tager endvidere hensyn til medlemslandenes relative velstandsniveau, idet medlemslandene betaler en ensartet procentsats af deres BNI.

Vidste du?

At hver enkelt borger i EU bidrager med ca. 1.726 kroner om året til EU's budget.

Indtægtsordningen sætter et øvre loft på 1,24 procent af EU's BNI som det maksimale beløb, der kan opkræves i form af egne indtægter. Storbritannien har i 1984 opnået en rabat på dets indbetalinger til EU. Rabatten var begrundet med Storbritanniens daværende relativt lave velstandsniveau, kombineret med store indbetalinger samt begrænsede udbetalinger over EU-budgettet. Denne rabat finansieres af de øvrige medlemslande, dog bidrager Tyskland, Holland, Østrig samt Sverige „kun“ med 25 procent af hvad de under normale omstændigheder skulle have betalt til finansieringen af Storbritanniens rabat.

MARTS	Triologmøde mellem Kommissionen, Rådet og Parlamentet om de overordnede budgetprioriteter
MAJ	Kommissionens foreløbige budgetforslag
JUNI/JULI	Triologmøde om det totale udgiftsniveau og de obligatoriske udgifter
	Budgetsamråd inden Rådets førstebehandling
JULI	Rådets førstebehandling Rådet kan vedtage ændringer med kvalificeret flertal, dvs. 232 ud af de samlede 321 stemmer
MIDT-OKTOBER	Triologmøde
SLUT-OKTOBER	Europa-Parlamentets førstebehandling Ændring af ikke-obligatoriske udgifter med et absolut flertal, dvs. 367 stemmer. Ændringsforslag til obligatoriske udgifter med simpelt flertal af afgivne stemmer
MIDT-NOVEMBER	Triologmøde om ikke-obligatoriske udgifter og ændringsforslag til obligatoriske udgifter
	Budgetsamråd om det samlede budget
SLUT-NOVEMBER	Rådets andenbehandling Afstemning med kvalificeret flertal: Endelig beslutning om obligatoriske udgifter. Ændring af Parlamentets vedtagelse mht. de ikke-obligatoriske udgifter
MIDT-DECEMBER	Europa-Parlamentets andenbehandling Endelig beslutning om de ikke-obligatoriske udgifter og vedtagelse af det samlede budget med flertal og 3/5-dele af de afgivne stemmer Kan forkaste budgettet med absolut flertal og 2/3-dele af de afgivne stemmer Det endelige budget underskrives af Europa-Parlamentets formand

■ Triolog ■ Kommissionen ■ Budgetsamråd ■ Rådet ■ Parlamentet

Budgetproceduren

Vedtagelsen af EU's budget er en langstrakt og kompleks procedure, der strækker sig over det meste af et år. Det er Rådet og Parlamentet (budgetmyndigheden) der i fællesskab vedtager EU's budget på baggrund af et forslag fra Kommissionen. Rådet har dog det endelige ord hvad angår de såkaldte *obligatoriske udgifter* (se faktaboks), hvorimod Parlamentet bestemmer de *ikke-obligatoriske udgifter*. Det retlige grundlag for proceduren er EF-traktaten, men gennem tiden har der udviklet sig en mere fleksibel praksis, der bl.a. er beskrevet i en interinstitutionel aftale om budgetdisciplin og forbedring af budgetproceduren.

Kommissionen fremsætter sit forslag til det kommende års budget i maj, men allerede inden da har der været møder mellem Kommissionen, Rådet og Parlamentet, hvor institutionerne har udvekslet deres ønsker til det kommende års budget. I løbet af budgetproceduren behandler Rådet og Parlamentet formelt budgetforslaget to gange, hvilket suppleres med en række møder mellem Kommissionen, Rådet og Parlamentet. Den endelige vedtagelse af EU's budget sker typisk i midten af december, hvor Parlamentet har sin sidste og afsluttende behandling af budgettet. Formelt er budgettet endeligt vedtaget, når Parlamentets formand efterfølgende underskriver det. Når Rådet behandler budgettet træffes afgørelserne med kvalificeret flertal, hvilket vil sige med 232 stemmer ud af de samlede 321 stemmer. Under Parlamentets behandling af budgettet gælder der forskellige afstemningsregler afhængigt af, hvilke udgifter der behandles, og hvor langt man er i budgetproceduren. Selv efter den endelige vedtagelse og ikrafttrædelse kan der forekomme ændringer af budgettet. Disse gennemføres ved såkaldte ændringsbudgetter fremsat af Kommissionen.

Vidste du?

At Parlamentet i 1979, 1982 og 1984 forkastede EU's budget ved den afsluttende behandling.

Kontrol med EU's budget

Kommissionen er ifølge EF-traktaten pålagt ansvaret for forvaltningen og gennemførelsen af EU's budget. Det skal ske i overensstemmelse med princippet om forsvarlig økonomisk forvaltning. Kontrollen med denne gennemførelse sker via tre forskellige kanaler. Kommissionens egne tjenestegrene udfører en *intern kontrol* og revision i forbindelse med forvalt-

ningen af budgettet. Den uafhængige Revisionsret udfører en efterfølgende *ekstern* revision af budgetforvaltningen. Endelig foretager Parlamentet den afsluttende *politiske* kontrol og godkendelse af Kommissionens gennemførelse af budgettet (decharge).

Vidste du?

At Parlamentet nægtede at afgive decharge i 1984 og 1998 for henholdsvis regnskabsåret 1982 og 1996. Den manglende decharge i 1998 førte til at Kommissionen, ledet af Jacques Santer, trådte tilbage i marts 1999.

Revisionsretten udarbejder en årlig rapport (årsberetning) til Rådet og Parlamentet, der indeholder en gennemgang af gennemførte transaktioner på indtægts- og udgiftssiden. Det kontrolleres om transaktionerne er lovlige og formelt rigtige samt om den finansielle forvaltning er forsvarlig. Revisionsretten har siden 1995 også afgivet en revisionserklæring til Rådet og Parlamentet – på EU-jargon en DAS efter det franske udtryk „déclaration d’assurance“. Revisionserklæringen indeholder en angivelse af regnskabernes rigtighed og de underliggende handlingers lovlighed og formelle rigtighed.

Parlamentets afgivelse af decharge tjener to formål. For det første er der tale om en politisk vurdering og anerkendelse af

Kommissionens forvaltning af budgettet. For det andet fungerer dechargen som den endelige afslutning af budgetregnskabet og „frigør“ formelt Kommissionen for forvaltningsansvaret. Parlamentets decharge bliver afgivet på baggrund af en indstilling fra Rådet og under betragtning af regnskabsinformationer fra Kommissionen samt Revisionsrettens årsberetning og revisionserklæring. Hvis Parlamentet nægter at afgive decharge, bliver det betragtet som et kraftigt mistillidsvotum til Kommissionen.

Uddybende information om EU's budget kan findes på EU-Oplysningens temaside på internetadressen:
www.euo.dk/tema/EUs_budget

Obligatoriske og ikke-obligatoriske udgifter

De obligatoriske udgifter er udgifter, der følger direkte af traktaten eller af retsakter vedtaget på baggrund af traktaten. Det drejer sig bl.a. om udgifter til den fælles landbrugspolitik, internationale aftaler indgået med tredjelande samt pensioner til EU-ansatte. Ikke-obligatoriske udgifter er i sagens natur de udgifter, der ikke er omfattet af den første kategori. Den såkaldte interinstitutionelle aftale om budgetdisciplin og forbedring af budgetproceduren indeholder en fordeling mellem de to udgiftskategorier.